

ואני בכלל לא רציתי לטייל

שעת השקיעה מתארכת בין שכבות ענני החורף הישראליים לאורך מישור החוף. בדיוק סיימנו את אחד ממסלולי ההליכה שבהר הכרמל, ובדרך למרכז אנחנו עוצרים לאכול בקור המרטיט של רמת ישי שנייה לפני העלייה על כביש 6 דרומה. "תצטרף אליי לטיול הגדול", מציע, או אולי בעצם קובע, אחד מחברי שרק השתחרר. "קח חל"ת לחודשיים-שלושה. יהיה כף."

התקופה היא דצמבר 2019, ואין לנו מושג שאנחנו כפסע מהאפוקליפסה העולמית שנקראת "קורונה". ואני, שעוד עמוק בקבע ביחידה ומחכה להשתחרר כבר מהצבא ולהתחיל את מסלול הקריירה המצליח, לא רואה בהצעה הזאת שום דבר חיובי, בלשון המעטה. למה שאטייל בכלל? אני תוהה בראשי, ומתעוררת בי חלחלה רק מהרעיון של חל"ת שיעכב לי את השחרור וידפוק את המסלול שמחכה לי אחריו.

"אני אחשוב על זה," אני עונה בכל זאת, אם כי אני כבר יודע את התשובה ויודע שאצליח למסמס את זה מתישהו בהמשך.

זה עוד אחד מהמקרים האלה שאני מריח רמז קטן למשהו שעלול להיות התחלה של קונפליקט והורג אותו כשהוא קטן. כבר מזמן התרגלתי לא לדבר יותר מדי, או בכלל, על תחושות, רגשות וחוויות פנימיות. הביטוי שלהם החוצה בעיקר הפריע לי להתקדם, וחלק בתוכי הבין שעדיף לו לשתוק ולשבת בצד בזמן

שחלק אחר פועל וממשיך בלעדיו. התרגלתי לנפנף כל שאלת "מה קורה?" ב"הכול בסדר" המוכר והטוב רק כדי לסגור את האירוע ולהמשיך הלאה, ובמיוחד כשלא היה בסדר.

את ההקנטות שספגתי כילד שמן שמרתי לעצמי, וכך גם את החרם שעברתי בגיל שתים-עשרה, שאני בספק אם נולד מחוסר המודעות של הילדים האחרים או אולי דווקא מכמיהתם לצבור כוח מהורדה של מישהו אחר. את הכול ספגתי כמו שק חבטות וסחבתי הלאה תוך נשיכת שפתיים חזקה, ואותי בעיקר עניין שאף אחד לא ידע על זה כלום - לא חבריי לספסל הלימודים, שספק אם עוד נשאר לי כאלה, וודאי שלא ההורים. את החוויה האישית השארתי בצד בזמן שעמלתי קשות לא לשדר חולשה כלפי חוץ, ובבית ניסיתי להישאר בתדמית הילד הבכור המוצלח מהמעמד החברתי המספק.

ובאמת חשבתי שאני בסך הכול מסתדר, אבל בפועל נותרתי לבד במערכה לתווך לעצמי את המציאות המטושטשת אל מול העולם הגדול והמפחיד, ולייצר לעצמי, כמיטב הבנתי ויכולתי, סדר נורמלי עם חוקים וכללים. התאמצתי לוודא שהנוכחות שלי לא מפריעה לאף אחד, ותסביך הנחיתות המתגבש הפך בעקביות כל פידבק מהסביבה למחושב. כל מילה, כל תנועת גוף, כל מצמוץ וכל פריט מידע שיכולתי לדלות מבחוץ על מי שייך לאן ואיפה עובר הגבול נסרקו כדי שאצליח לייצר סדר במציאות שלי, וכדי שאדע להתיישר לפי הצד השני ולהגיד לו בדיוק את מה שהוא רוצה לשמוע.

בעקביות התרחקתי מכל מה שנגד את הכללים שהפנמתי, ובעקביות התרחקתי מחשיפה מסוכנת כדי לא לתת, גם לא בטעות, איזשהו קצה חוט שיראה לעולם את סודותי והפגמים

שבתוכי. בעקביות גיששתי אחר גבולות גזרה שאסור לי לחצות, וצמצמתי אותן עד שאפילו למרווח הביטחון לא התקרבותי. בעקביות לא שיתפתי כדי לא להידחות, ובעקביות האסטרטגיה הזאת עבדה טוב מדי וחיזקה את המוטיבציה שלי להמשיך בה. יותר הימנעות והסתרה גרמו לי להיפגע פחות, וחיזקו את התחושה שמה שיש לי בפנים באמת לא ראוי להיראות. החשאיות, השתיקה והשיפוטיות המשיכו להזין את מדורת הבושה שכלתה את כל עולמי הפנימי, וטיפחו את הישות החיצונית הקונפורמיסטית שעמלתי לתחזק.

ועולמי הרגשי, שהפסיק לקבל מענה, החל להיסגר מאחורי שומרים בחומה הרמטית, עד שאפילו אני לא יכולתי להיכנס אליו. התעלמתי לחלוטין מכל מה שנמצא בו, ואת פתרון כל הבעיות תיעלתי לעשייה ולעבודה קשה כדי לשמור על החומה. ולשמחתי, או אולי לצערי - זה הצליח.

73 ק"ג הפכו ל-62 ק"ג, ובגובה מטר וחצי התחלתי לאכול בריא ולהתאמן בכמות מוגזמת עד שבריצות בתיכון כבר השגתי תוצאות פנומנליות. "וואו, איך רזית", היו אומרים לי, "כל הכבוד על ה-6:50 בריצת אלפיים". היה נראה שעבודה קשה והצלחות, בטח כאלה שאפשר לראות, הן הגביע הקדוש לפערים שבי, אז בעקביות המשכתי לרדוף אחריהן ואחרי המוניטין שהן קנו לי. הצטיינתי בלימודים, התגייסתי ל-8200, וביחידה התקדמתי למסלולים פיקודיים ולקורס קצינים. כמו טיל מונחה התיייתי על מוקדי ההצלחה שסביבי, וכמו טיל מונחה קידשתי את כל האמצעים ושרפתי את כל הדלק כדי להגיע לשם במהירות. הכול בשביל התוצאות, ואם רואים אותן בדמות דרגות על הכתפיים ביחידה תחרותית מלאת חנונים - מה טוב.

מצאתי נחמה בהצלחות ובהכרה של האחרים בהן, ולמרות שהן עשו לי מאוד טוב בהתחלה, הן היו קצרות מאוד וחלפו מהר מאוד. איכשהו כשהגעתי לשלב בסולם שאליו שאפתי, גיליתי שיש עוד הרבה שלבים מעליו והצלחות בצורות שונות, ושהשלב שאני עליו כבר לא מעניין ולא מספיק. ושוב ניסיתי לבדי לייצר סדר במציאות החדשה, ושוב, כשנותרתי מבולבל, חיפשתי את ההצלחות החדשות אצל האחרים סביבי. חלקם החלו לעשות תארים, חלקם פיתחו תחביבים מגניבים וחלקם נכנסו לזוגיות, ואת כל אלו העמסתי לחיי כאילו אין לי מספיק אחריות לא פרופורציונלית לגילי ולכישורי על פרויקטים מבצעיים ועל חיי אדם.

ועכשיו כבר הרבה זמן הל״ז שלי מתוכנן על הדקה מהרגע שאני קם ועד שאני הולך לישון. כבר הרבה זמן אני בולע בשקט את כל הקשיים לטובת ההצלחה ולטובת המסלול הנכון לארץ הקרייריסטית המובטחת שהסביבה הקרובה מחזקת באקטיביות והחברה המערבית בפסיביות.

אבל עכשיו אני בולע את הקושי, ומרגיש מחנק אדיר בגרון. כבר לא כל כך קל לי להיות על יותר מדי קפאין וחמש שעות שינה בלילה, כבר לא כל כך קל לי ללכת כמו זומבי במסדרונות היחידה, וכבר לא כל כך קל לי עם זה שלא כל כך קל לי במציאות שאמורה להיות חלומית. כבר לא כל כך קל לי לתהות על מה יש לי להתלונן בכלל כשאני בתפקיד מוצלח. מחזיק את הראש מעל המים בתואר וחסר קונפליקטים בזוגיות. ״בעיית האדישות״ אני קורא לה. ובזמן שמישהו או משהו מושך לי את הקרקע מתחת לרגליים - ואני עוד לא מבין את זה בכלל - אני ממשיך בשגרה, נושך שפתיים ומצפה שפשוט

יהיה בסדר, כמו תמיד. "זה הפקקים" או "זה הברוקרטיה" אני מתרץ פה ושם כדי להמשיך על הנתיב המהיר להישגים מבלי שבעיית האדישות תפריע לי, אבל היא ממשכה להיות שם, ולא נעלמת במשך חודשים.

מעולם לא כאב לי כל כך לנשוך את השפתיים ומעולם לא הייתי כה נואש למצוא שטיח לטאטא תחתיו את הבעיות, וכשאני מתחיל לחשוב שלא יכול להיות גרוע יותר - הקורונה דופקת על דלתה של ישראל ופורצת ברוח סערה.

סגרים, הגבלות, מסכות ובידודים. בהתחלה עוד נדמה לי שלהיות בסגר בבית זה קשה, אבל מתברר שלסגור בסיס של ג'ובניקים ולהגיד להם "עכשיו יוצאים הביתה אחרי עשרים ואחד יום ושעות הכניסה לשק"ם מוגבלות" - זה קשה הרבה יותר.

בן רגע ובלי להבין שהעולם החל להתהפך, ועומד להתהפך הרבה יותר, כמות המשימות סביבי ועוצמתן עולה במהירות שיא. הקורונה מורידה בחדות את כמות האנשים שמותר לי לראות, ומעלה בקיצוניות את כמות האתגרים שעימם עליי להתמודד. היא בעיקר מעלה את הזמן הפיזי והמנטלי שלי לבד, כאילו תפקיד המפקד הוא לא מספיק זאב בודד באופיו.

מתישהו אני נשבר. משהו בי כבר לא מצליח לסחוב יותר את בעיית האדישות. "די!" אני זועק, אבל שומע את הזעקה מהדהדת רק בפנים. קורה כאן משהו אחר. משהו שגם בהנדסת המציאות מלאת הפרשנות שלי, שאני עוד לא מבין שקיימת, אני כבר לא מצליח לחיות איתו בשלום. אני רק מבין שאינני מצליח להתמודד איתה לבד, וכך, על אף תחושת הכישלון האישי האדירה, אני מבקש עזרה ומתחיל טיפול פסיכולוגי.

תחושות חולשה, השפלה ועליבות מציפות אותי. תמיד הסתכלתי על כל מי שהולך לטיפול כבעייתי, ועכשיו אני אחד מאלה שמעולם לא חשבתי שאהיה. אחד מאלה שלא מצליחים לפתור בעצמם את הבעיות שלהם, ומקבלים עזרה בחדר קטן, כורסה מול כורסה במרווח סביר ושולחן קטן ליד שעליו חבילת טישו, כוס חד-פעמית וקנקן מים.

"איך אתה מרגיש?" המטפלת שואלת.

"הכול בסדר," אני עונה.

"אוקיי, וחוץ מזה איך אתה מרגיש?" היא מתעקשת.

"מה זאת אומרת איך אני מרגיש?" מתעקש גם אני, "לא

יודע, קצת עמוס בצבא אבל סוחבים."

מה היא רוצה ממני? אני תוהה מבלי לזכור מתי בפעם האחרונה נשאלתי "איך אתה מרגיש?" ולא ניסיתי לסמן וי ולהגיד "הכול בסדר". אני לא זוכר מתי בפעם האחרונה לא הרגשתי את החובה להיכנס לדמות המאצ'ו ולשמור על החומה. אני לא זוכר מתי לא הרגשתי מאולץ לענות על שאלות לעולם הגדול, שגם הפסיכולוגית היא חלק ממנו, כאילו מצמידים לי אקדח לרקה. ואומנם גם כאן אני נבהל ממהו שעוד אינני בטוח מהו ומוצף בתחושות שיפוטיות וביקורתיות, אבל היוזמה שלי לפתור את בעיית האדישות והחיסיון הרפואי הופכים את זה לקצת יותר בסדר.

"פגיעות" הם קוראים לזה - ליכולת להיחשף רגשית באותנטיות למרות הסיכון וחוסר הוודאות. היכולת שאין לי ושמבהילה אותי בטירוף, ושעוד אבין שאני חייב לסגל כדי לפתור את בעיית האדישות.

בינתיים אני מקווה שלנשוך שפתיים בטיפול יעזור, והמפגשים

הקצרים מוציאים אותי לסבבי חשיבה מקיפים ומעלים המון שאלות. יותר מדי שאלות, שהתשובות לרובן עוברות דרך עולם רגשי שעוד אין לי מושג איך לגשת אליו המוקף חומה שמפריעה להגיע אליו. ושוב אני מחפש פתרונות בעולמות הלוגיים והרציונליים שלי שאני מכיר כבר טוב מדי, אבל גם בעשרות ספרי הפסיכולוגיה, הפילוסופיה, מדעי המוח והסוציולוגיה שאני קורא אני לא מוצא תשובות. אני יודע לדקלם בעל פה תיאוריות פסיכולוגיות ולהסביר איזה הורמון מעורר איזה רגש ומה הנוסחה הכימית שלו, אבל אין לי קמצוץ יכולת להיות בעומקה של חויית האהבה, השמחה או העצב. אין לי קמצוץ יכולת לשהות בחוויה הפנימית הסובייקטיבית שלי, שרק מתחילה להתגלות בטיפול עם הניסיון להבין מה מניע אותי.

עולמי הפנימי מתחיל לצאת לאיטו מחומותיו ולהיחשף. הוא מקבל צורה מעט אחרת, למרות המציאות החיצונית הזוהה של הצבא שעוד שם והקורונה שעוד שם. אני עדיין קופץ בין אותם הסולמות, אבל בו בזמן מתחיל לתהות, למה דווקא הסולמות האלה? מה זה אומר להצליח? מה מתאים לי בכלל בחיים האלה ומה אני רוצה מהם?

השאלות שמקבלות נפח אחר והשקפה אחרת יוצרות סתירה גדולה מדי בין עולמי הפנימי המתגלה לאיטו ובין עולמי החיצוני, שאני כבר בטוח שהוא שקר אחד גדול. הסדר שחשבת שיש בו מתברר כקונספציה אחת גדולה, ואת משקפי הנחיתות שדרכם אני רואה את העולם אני כבר רואה בכירור מונחים על עיניי. כל החוקים, הכללים ועמודי התווך שנבנו בעזרתם ושמתזיקים את תפיסת המציאות שלי קורסים ונשברים ומתנפצים באחת ובצליל מבהיל.

משבר קיומי נולד, והכול נשאב לחור שחור שלוקח ללא הבחנה את כל מי שאני חושב שאני ואת כל מה שהביא אותי לנקודה הזו בחיי בעשרים ושלוש השנים האחרונות. לשום דבר אין משמעות, שום דבר לא משנה, ואני לא מבין גם איך משהו יכול לשנות כשאני בסך הכול אורגניזם קטן על כוכב לכת נידח בתוך גלקסיה צדדית ביקום ענק שמתרחב אין-סופית.

בבסיס אני כבר בקושי מתפקד. מגיע בבוקר אבל רק בווה במסך. לא מתקדם במשימות, לא רואה שום תכלית או אופק לכלום. חיי הכפולים נקרעים בין עולמי הפנימי, שדורש יחס אבל לא ברור מה קורה איתו, לבין דמות המפקד היציבה. דמות שממשיכה לאחוז בי ומתעקשת לא לוותר, שגם מחייבת אותי להמשיך בעשייה ולהישאר בתנועה כלשהי, על אף תחושת הריקנות הכללית. תנועה שמקדמת את עולמי החיצוני, גם אם לאט יותר, ומצליחה לתת מקום לזה הפנימי.

חלק מעולמי הפנימי מקבל מקום בטיפול, חלקו מהסביבה הקרובה בשיח שעובר להתמקד גם בו ולא רק בענייניות. כבר ברור לי כמה נחות אני מרגיש. כבר ברור לי שזה הופך אותי לקונפורמיסט שלא בטוח כמה הוא מאמין שיש לו מקום שווה בעולם. כבר ברור לי שעליי להיפטר מהקליפה שחוסמת את מה שבפנים אבל אני לא יודע איך, ואני מתחיל לחפש משהו מבלי לדעת בדיוק מה. "פגיעות ועולם רגשי" אני ממלמל לעצמי - שני נתיבים שאני לא מכיר, ושאוּלֵי הכי קשה ללמוד. שני נתיבים שעדיין לא נראים לי קלים או נוחים, אבל אני מתחיל להאמין שהדרך לאוטנטיות תעבור בהם, ושהם חלק מהותי בפתרון בעיית האדישות.

אני מחפש מרחב שאמצא בו תשובות, אבל כזה שגם יעלה

שאלות חדשות בעומקים אחרים. כזה שייתן לי הזדמנות למחקר עצמי אמיתי, שאולי גם יהפוך לגמרי את התשובות אבל גם ידייק אותן. אני מחפש תנועה אחרת וחדשה. אחת כאוטית ושברירית שתוציא אותי מאזור הנוחות ומהקופסה כמה שיותר, לפחות כמו שהקורונה עושה. מרחב שאחווה במלואו, ולא רק אבין אותו שכלית. מרחב שאלמד בו, שיאפשר לי להטיל ספק בכל תפיסה שלי ולראות את העולם אחרת. מרחב שיעודד אותי להתחכך עם עולמי הפנימי והרגשי מדי יום, עד שייולד בו משהו חדש. משהו אחר.

"התפתחות אישית" אני עוד קורא לו, אבל עולמי הלוגי שמקבע אותי לקורסים, סדנאות וספרים משאיר אותי עם טעם חמוץ. אף אחד מאלה לא נראה לי חוויה חזקה או מערערת מספיק, ואני לא מרגיש שאמצא את מה שאני מחפש בכיתה סגורה מתחת לפלורסנט. אפילו הרגל הכתיבה היומית שאני מסגל לעצמי מקרטע. אני מנסה לכתוב בכל יום איך אני מרגיש ולפרוק ולספר, אבל משהו עדיין חסר.

אני מבקש ללכת רחוק יותר, למקום עם רווחים גדולים וסיכונים אמיתיים. אני מבקש קיצוניות גדולה, וחוויות שייראו כאילו הן נלקחו מאיזה סרט ו"לך תסתדר". שלא רק אתהה "מה הייתי עושה אילו", אלא שאוכל להיות בחוויות במלואן, בעולמי הפנימי והחיצוני כאחד ובהשקה ביניהם. בלי אתגרים חסרי ערך שקל לאכול בלי מלח ושישאירו אצלי תחושה חלבית שסתם באתי להעביר את הזמן. אני רוצה להיכנס למגרש של הגדולים ולעמוד באתגרים קשים ולא טריוויאליים, שכדי לעבור אותם ובתוכם איאלץ לסגל סט חדש של יכולות, ומשהו מהותי בי ובמחשבה שלי ובחוויה שלי יהיה חייב להשתנות. אני מבקש

טוטאליות שתבנה עולם פנימי חדש, ומהשיחה ההיא עם החבר שהייתה כבר לפני שנה וחצי, ועם חוסר הוודאות בעולם, פתאום "לטייל לבד בקורונה בעולם שלישי", שכל חלק במשפט הזה נשמע כאוטי ושברירי, נשמע כמו כיוון מעולה להתחיל ממנו. וכך, ביום בהיר אחד, אני מחליט להיכנס לבד למשחק מורכב שאין לי מושג איך הוא נראה. אני בוחר לנטוש את הסדר העולמי הישן שאני מכיר כדי לבנות אחד חדש, ולשים חיץ חזק ומוחלט ביני לבין כל מה שמוכר לי. בלי להכיר אף אדם, בלי להכיר את התרבות שאני נכנס אליה ובלי להבין לגמרי למה אני עומד להיקלע בעולם שברירי וחסר יציבות.

הבחירה לאן בדיוק מתבררת כפחות קשה מהצפוי. דרום אמריקה לא פתוחה לתיירים, והמדינות במזרח הרחוק שכן פתוחות מפעילות רגולציה נוקשה מדי במעברי הגבולות. באפריקה אוכל להידבק בדברים הרבה יותר גרועים מקורונה, וכך בין אפשרויות העולם השלישי מרכזו אמריקה מנצחת ניצחון כמעט טכני. מקסיקו נטולת הרגולציות קורצת לי מאוד, לפחות באותה המידה שהיא קורצת לממשלת ישראל שצובעת אותה באדום בוחק ומטילה עליה איסור טיסה מהארץ.

"היי, אני רוצה לקנות כרטיס טיסה," אני כותב לסוכנת הנסיעות.

"לאן?"

"למקסיקו אי אפשר לטוס, נכון?" אני שואל בתקווה קלה שמשהו השתנה.

"נכון."

באסה. "טוב, אז גוואטמלה סיטי," אני כותב בלי יותר מדי מחשבה. המדינה עם הגבול הכי קרוב. משם אעבור ישר למקסיקו, אני חושב לעצמי.

"הכי זול שאני רואה זה ב-13 ביולי."
"נשמע טוב, מה לגבי חזור?" אני שואל.
"אתה רוצה גם חזור?" היא מחזירה, ואני מתלבט במשך כמה
שניות לפני שהיא מוסיפה, "שתדע שבגלל הקורונה כל החברות
מאפשרות לדחות את הכרטיס בחינם."
אני עוד לא מבין כמה זה יקל עליי בהמשך.
"בואי נעשה חצי שנה קדימה," אני כותב.
"בסדר גמור. כרסתי," עונה. מייל האישור מגיע. TLV-GUA.
לא ברור מתי אחזור ומאיזו מדינה. לא ברור איך ובאיזה
מצב. לא ברור מתי ארגיש שהתשובות שאשיג יספקו אותי.
שבוע אחרי המבחן האחרון לסמסטר, כשאני כבר לא חייל
ולא בזוגיות, אני עוזב מאחור את חיי המוכרים בדרך למטוס,
ומקפיא את הסולמות שטיפסתי עליהם לזמן בלתי מוגבל. אולי
לתמיד. אני עוזב את ההתקדמות הקרייריסטית שחיכיתי לה, את
התואר ואת כל מה שהשקעתי בו. אני עוזב את התחביבים שאני
אוהב, את האימונים ואת המוזיקה. קופסת התקליטים שמלאה
בכל סגנון מרוק שנות השמונים ועד פופ מודרני תישאר כזו
ליד הפטיפון בחדר שלי לפרק זמן לא ברור, וגם הגיטרה שאני
מנגן עליה כבר חמש-עשרה שנים והפסנתר שהתחלתי ללמוד
לנגן עליו רק לפני כמה שבועות. אני עוזב את המשפחה ואת
החברים שאספתי מהתיכון ומהצבא בעולמותיהם ובצרותיהם.
"קת," אומרת גל חברתי הטובה ומושיטה לי מחברת ריקה עם
כריכה אדומה דמויית עור ועט שחור. "בטיול שלי כתבתי כל
מה שעובר עליי." המחברת הזאת עוד תעזור לי בהמשך, ויותר
ממה שאני חושב עכשיו.
בשבוע שלפני הטיסה אני עוד מקווה לנשום ולהירגע, אבל

את רובו אני מבלה בקניית ציוד טיולים ודחיסתו במוצ'ילה, בלהידקר משבעה מזרקים שונים בשתי הידיים כנגד מחלות שכבר הייתי בטוח שנכחדו מהעולם, ובלהרכיב סניף של בית מרקחת על הגב שלי. אני אורז את כל מה שחשוב וגם הרבה דברים שממש לא (מי צריך גזייה במרכז אמריקה?), וטיפה אופטימיות.

כף רגלי דורכת בנתב"ג. המשפחה שמלווה אותי מגיעה איתי עד למחסום הבידוק הביטחוני - המחסום שבין המציאות החיצונית שאני שתול ומושקע בה, לזו הפנימית שעוד לפניי. בעוד רגע אעבור דרך שער היציאה מהארץ, שאולי עוד יתברר כשער הכניסה לעולמי הפנימי. כף רגלי עוברת את השרוול, דורכת על המטוס ואני מתנתק סופית מישראל.

אני חושש אך מתרגש. מלא בחרדה ובעתה. אין לי מושג איך זה יעבוד. אין לי מושג כמה זמן אטייל. אין לי מושג באילו מדינות שונות עם רגולציות משונות בתדירות משתנה אהיה. אין לי מושג מה הקורונה תדרוש ממני ואיך היא תשנה את העולם.

אין לי מושג. אבל זה כבר לא באמת משנה.

לעולם לא תוכל לחצות את האוקיינוס ללא האומץ
לאבד את החוף." כריסטופר קולומבוס